

Atte Harjanne vihr

Kirjallinen kysymys Ukrainaa puolustaneiden suomalaisten vapaaehtoisten tuesta

Eduskunnan puhemiehelle

Ukrainassa käydään sotaa, jonka lopputulos ratkaisee Euroopan tulevaisuuden. Ukrainalaiset puolustavat paitsi omaa vapauttaan myös itsemääräämisoikeutta ja demokratiaa laajemmin. On sekä meidän etumme että yksinkertaisesti oikein tukea Ukrainaa nyt vahvasti ja pitkäjänteisesti.

Ukrainalaisten rinnalla Ukrainaa ja Eurooppaa puolustaa myös vapaaehtoisia Suomesta. Taistelu tehtävien ohella suomalaisia on toiminut vapaaehtoisina hoitamassa haavoittuneita, kouluttamassa joukkoja, humanitaarisessa työssä ja auttamassa jälleenrakentamisessa. Nämä suomalaiset ovat asettaneet itsensä vaaraan kantaakseen kortensa kekoon eurooppalaisten arvojen puolustamiseksi.

Sota voi aiheuttaa sekä fyysisiä että henkisiä vammoja, joista jälkimmäiset voivat olla jopa vakavampia. Kokemukset sodasta voivat laukaista esimerkiksi traumaperäisen stressihäiriön (PTSD), joka pahimmillaan tekee normaaliin arkeen sopeutumisesta mahdotonta.

Ukrainaa puolustaneiden vapaaehtoisten kuntoutus ja sosiaali- ja terveydenhoidon tarpeet uhkaavat jäädä liian vähälle huomiolle. Heidän saamansa apu on riippuvainen julkisesta terveydenhuollosta, jossa asiantuntemus ja resurssit suhteessa erityisen tuen tarpeeseen ovat todennäköisesti riittämättömiä.

Ymmärrys kriisialueilla palvelleiden tarpeista on onneksi parantumassa. Rauhanturvaajaliitto on ajanut veteraanikeskuksen perustamista, mikä parantaisi kriisinhallintaveteraanien fyysisen ja psyykkisen kuntoutuksen tasoa. Myös uudesta hallitusohjelmasta löytyy kirjaus, jossa nykyisiä kriisinhallintaveteraanien tukijärjestelyjä luvataan vahvistaa kokoamalla olemassa olevat palvelut yhden luokun periaatteella. Tämä kehitysehdotus on erittäin hyvä ja tarpeellinen, mutta Ukrainaa puolustaneet suomalaisvapaaehtoiset rajautuvat palveluiden piiristä pois puuttuvan virallisen veteraanistatuksen takia. Ratkaisuna tähän on esitetty, että näille Suomeen palaaville vapaaehtoisille myönnettäisiin poikkeuksellinen veteraanistatus hoitoon pääsyn mahdollistamiseksi. Tämä olisi yksi vaihtoehto tilanteen ratkaisuksi.

On selvää, että nämä Ukrainaa puolustaneet vapaaehtoiset ansaitsevat tukemme, ja meidän on huolehdittava siitä, että Suomeen palaavat vapaaehtoiset saavat tarvitsemaansa tukea, hoitoa ja apua.

Kirjallinen kysymys KK 36/2023 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus toimii sen edistämiseksi, että Suomeen palaavat Ukrainassa sotineet vapaaehtoiset saavat riittävän avun ja tarvittavan tuen?

Helsingissä 21.8.2023

Atte Harjanne vihr